

Plantenziekten en plagen in openbaar groen

november 2008 - nummer 3

Steeds vaker krijgen terreinbeheerders en plantverzorgers te maken met problemen in het openbaar groen. Plagen, ziekten en onkruiden vormen van oudsher een bedreiging voor bomen en planten. Daar komen exotische planten, plagen en ziekten bij die in nieuwe gebieden kunnen overleven en daar inheemse soorten verdringen. De Plantenziektenkundige Dienst heeft als taak de plantgezondheid in teelt en groene ruimte te beschermen en te bevorderen. In dit kader informeert de dienst u via deze nieuwsbrief over plantenziekten en plagen die de groene ruimte treffen. De nieuwsbrief wordt alleen digitaal beschikbaar gesteld en via email verzonden.

Inhoudsopgave

- Netwants op plataan ook in Nederland gesignaleerd
- *Phytophthora ramorum* in rododendron
- Eikenprocessierups
- *Chalara fraxinea*, een nieuwe bedreiging voor essen
- Oproep: Bastknobbels op bomen

Aan- of afmelden nieuwsbrief?

Wij willen u erop wijzen dat u ook andere geïnteresseerden kunt aanmelden voor deze digitale nieuwsbrief. Stuur u hier voor deze nieuwsbrief door met een cc aan pd.info@minlnv.nl. Met deze cc kunnen wij ons adresbestand actueel houden. Wenst u in de toekomst geen nieuwsbrief meer te ontvangen, dan kunt u zich via dit emailadres afmelden.

Netwants op plataan ook in Nederland gesignaleerd

In haar opmars naar het noorden heeft de netwants (*Corythucha ciliata*, Say, 1832) ook Nederland bereikt. Na eerdere vondsten in Antwerpen (België) in 2006 is deze netwants (Heteroptera: familie Tingidae) in september op twee plaatsen in Maastricht aangetroffen. *Corythucha ciliata* werd in 1964 in Italië voor het eerst in Europa gevonden en is sindsdien aan een gestage opmars door Europa bezig. De platanen-netwants zuigt in de zomer aan de onderzijde van de bladeren van de plataan en verschuilt zich in de winter onder de loszittende schorsdelen van de plataan. Bij massale aanwezigheid aan de bladeren kan flinke schade worden aangericht.

- Meer informatie: <http://www.nederlandsesoorten.nl/>

Phytophthora ramorum in rododendron

Phytophthora ramorum is een hardnekkige schimmelziekte die een bedreiging vormt voor meerdere inheemse en uitheemse plantensoorten. De ziekte is in Nederland aangetroffen in rodo-

dendron, Amerikaanse eik en beuk, maar meerdere plantensoorten zijn kwetsbaar voor *Phytophthora ramorum*. Van rododendrons kan de schimmel overgaan op andere bomen of struiken, zoals beuk, kastanje en bosbes. De ziekte is verspreid over Nederland gevonden, maar komt met name voor in en om de Veluwezoom, Rijk van Nijmegen en de Utrechtse Heuvelrug.

Door alert te zijn op besmettingen in met name rododendron, en besmette planten verantwoord op te ruimen kan verdere verspreiding van de ziekte naar andere planten voorkomen worden. De Plantenziektenkundige Dienst raadt u aan rododendronstruiken regelmatig te controleren. Dit kan tijdens reguliere onderhoudswerkzaamheden waarbij groenbeheerders aantastingen in rododendron kunnen herkennen aan de volgende symptomen:

- Afsterving van twijgen, die bruin tot zwart verkleuren.
- Doorgaans begint de afsterving aan de top van de twijg.
- Bruine verkleuring in het hout van de twijg.
- Scherp begrensde donkerbruine vlekken van het blad.
- Bruinverkleuring die vanuit de bladsteel langs de hoofdnerf het blad binnendringt.
- Bladeren vallen voortijdig groen af.

Bij het aantreffen van een combinatie van deze symptomen is er grote kans dat het om een aantasting van *Phytophthora ramorum* gaat. U kunt de besmette planten dan het beste verwijderen om verspreiding te voorkomen. Informatie over het op verantwoorde wijze verwijderen en vernietigen van zieke planten is te vinden op de website van de PD. Er is ook een folder beschikbaar die u via het gratis telefoonnummer van Het LNV-Loket (0800 - 22 333 22) of via pd.info@minlnv.nl kunt opvragen.

[Meer informatie op de pagina Schadelijke organismen](#)

Eikenprocessierups

Verwijderen van nesten

In het najaar vinden veel onderhoudswerkzaamheden plaats en worden eikenbomen gesnoeid. Hierbij is het belangrijk dat nog aanwezige nesten van de eikenprocessierups professioneel worden verwijderd. Snoeiwerkzaamheden in bomen met oude nesten kunnen leiden tot gezondheidsklachten bij de uitvoerenden van de werkers.

Beperken overlast door variatie in boomsoorten

Eikenprocessierups heeft een lichte voorkeur voor de zomereik, maar ook op andere in Nederland aangeplante eikensoorten ontwikkelt hij zich prima. Het is dan ook aan te bevelen om bij aanplant in woonwijken of druk bezochte recreatiegebieden ook andere soorten bomen in overweging te nemen.

Onderzoek onder gemeenten

Op de in 2007 uitgevoerde enquête over de eikenprocessierupsproblematiek hebben 381 gemeenten gereageerd (= 86% respons). Van deze gemeenten heeft 42% te maken met tussen de 11 en 100 besmette bomen en 20% tussen de 101 en 500 bomen. Bestrijdingskosten bedragen ongeveer 100 euro per boom. Binnenkort worden de resultaten van de enquête gepubliceerd. Om een verspreidingskaart te maken voor 2008 wordt een inventarisatie gehouden onder gemeenten.

[Meer informatie op de website www.minlnv.nl/eikenprocessierups](http://www.minlnv.nl/eikenprocessierups)

Chalara fraxinea, een nieuwe bedreiging voor essen

Vanuit Polen heeft zich de afgelopen jaren een nieuwe ziekte in essen (*Fraxinus* spp.) verspreid naar het westen. Het gaat om een aantasting door *Chalara fraxinea*, een schimmel die kankers op de takken en afsterving veroorzaakt. De aantasting is intussen al waargenomen in Polen, Duitsland, Denemarken, Zweden, Finland, Litouwen, Oostenrijk en Tsjechoë.

Ook in Nederland zijn veel essen aanwezig in het openbaar groen. De verwachting is dan ook dat hier binnenkort de eerste aantasting door *Chalara fraxinea* zal worden aangetroffen.

De Plantenziektenkundige Dienst houdt een survey om een beeld te krijgen van de situatie.

- [Meer informatie op de website over boomziekten](#)

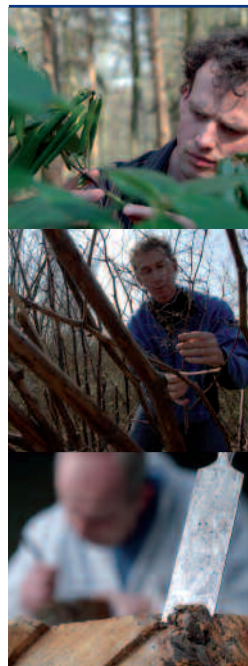
Oproep: Bastknobbels op bomen

Uit onderzoek van PPO en Wageningen Universiteit, uitgevoerd in opdracht van de gemeente Alphen aan de Rijn, blijkt dat bomen op meerder plaatsen in Nederland last hebben van ontsierende bastknobbels. Uit een voorlopige inventarisatie blijkt dat het gaat om minimaal 20 boomsoorten. Het voorkomen van bastknobbels lijkt een fenomeen van de laatste jaren te zijn en het is nog onduidelijk wat de groei veroorzaakt. Onderzoek tot nu toe heeft geen verband laten zien met de aanwezigheid van ziektenverwekkers, bodemkwaliteit of de luchtkwaliteit. Om een indruk te krijgen hoe wijdverspreid deze boomafwijking voorkomt binnen Nederland, zal de PD in 2008 en 2009 een onderzoek uitvoeren. De PD zou het zeer op prijs stellen dat als bastknobbels zijn waargenomen in uw gemeente U dit meldt via een e-mail naar pd.info@minlnv.nl

Ingezonden

Wilt u een nieuwe plantenziekte of plaag onder de aandacht brengen, stuur u dan uw tip met informatie over risico's en beheersing naar pd.info@minlnv.nl

Colofon

Samenstelling: Barbara Froehling
Eindredactie: Maarten Steeghs
Vormgeving: IFZ-Bedrijfsuitgeverij

Plantenziektenkundige Dienst

Geertjesweg 15, 6706 EA Wageningen
Postbus 9102, 6700 HC Wageningen
Tel. 0317-496911, Fax: 0317-421701
Internet: www.minlnv.nl/pd
E-mail: pd.info@minlnv.nl

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Leven van
het land, geven
om natuur.